

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) شهرستان یزد

شهرستان یزد

تحقیق کلاسی سطح دو

عنوان:

نقش خاوران طلبه در تربیت اسلامی بانوان

استاد راهنما:

سرکار خانم افسانه یآوری

پژوهشگر:

اعظم منصوری

زمستان ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) شهرستان یزد

شهرستان یزد

تحقیق کلاسی سطح دو

عنوان:

نقش خواهران طلبه در تربیت اسلامی بانوان

استاد راهنما:

سرکار خانم افسانه یآوری

پژوهشگر

اعظم منصوری

زمستان ۱۳۹۵

چکیده

تبلیغ دین، امری بسیار مقدّس و مسرولیتی خطیر و سنگین است که ابنیاء و امامان، پرچمداران آن بودند. و این وظیفه‌ی طلبه را سخت تر می کند. اولین کار تبلیغ، تزکیه و سپس تعلیم است. البته این در زمانی است که فرد مبلّغ، ابتدا باید به خودشناسی و خودسازی روحی و جسمی پرداخته باشد، سپس جامعه و خانواده را اصلاح کند. در امر تبلیغ در مرحله‌ی اول، باید اثرگذاری بر عاطفه و احساس فرد، سپس اثرگذاری بر اراده فرد بر انجام یا ترک فعل و در مرحله‌ی سوم، ایجاد معرفت حقیقی حاصل گردد به گونه‌ای که فرد با رضایت خاطر، واجب را انجام داده و حرام را ترک کند.

سخن در این زمینه به مسائل متعددی منشعب می شود که از آن جمله: در این پژوهش شخصیت و جایگاه طلبه و نقش او به عنوان یک مربّی دینی، که در این روش تربیتی به زن به عنوان انسان چند بعدی نگاه می کند که هیچ یک از جنبه‌های انسانی او جنبه‌های دیگر را کنار نمی زند و در این راستا با در نظر گرفتن شیوه‌های تبلیغ و با معرفی الگوها، زمینه را برای جامعه‌ای سالم و اسلامی فراهم کند.

کلیدواژه: تبلیغ، دین، طلبه، تربیت، بانوان، علم.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
بخش اول: کلیات	
۱-۱ طرح تحقیق.....	۳
۱-۱-۱ تعریف و تبیین موضوع.....	۳
۱-۱-۲ ضرورت تحقیق.....	۴
۱-۱-۳ اهداف تحقیق.....	۴
۱-۱-۴ سؤال تحقیق.....	۵
۱-۱-۵ فرضیه تحقیق.....	۵
۱-۱-۶ پیشینه موضوع تحقیق.....	۶
۱-۱-۷ روش تحقیق.....	۶
فصل دوم: مفهوم شناسی	
تبلیغ.....	۷
تربیت.....	۸
دین.....	۹
بخش دوم: جایگاه تبلیغ و طلبه در تربیت دینی جامعه	
۲-۱-۱ فصل اول: جایگاه تبلیغ و طلبه در اسلام.....	۱۱
۲-۱-۲ فصل دوم: طلبه و معرفی الگوهای شایسته.....	۱۳
۲-۱-۳ فصل سوم: تأثیر طلبه در تربیت دینی جامعه.....	۱۳
بخش سوم: چگونگی نقش آفرینی طلبه در تربیت اسلامی بانوان	
۳-۱-۱ فصل اول: نقش طلبه در نهادینه کردن حجاب زنان.....	۱۶
۳-۲-۱ فصل دوم: نقش طلبه در خرافه پرستی زنان.....	۱۶
نتیجه گیری.....	۲۰
منابع و مأخذ.....	۲۱

امروزه زنان در مسائلی مانند چگونگی ایجاد ارتباط و تعادل میان نقش مادری، همسری و همچنین نقش‌های اجتماعی و اقتصادیشان دچار مشکل^۱ هستند که این چالش‌ها نیز با ورود قوی و جدی بانوان طلبه است که قابلیت حل و فصل‌شدن را دارد. بدون شک باید این مطلب را عنوان کرد که اگر نقش و جایگاه بانوان طلبه در اصلاح جامعه امروز بیش از طلبه‌های مرد نباشد، کمتر نیست. چرا که در بسیاری از آسیب‌هایی که امروز جامعه زنان به آن مبتلا شده است، نگاه‌های مردانه نمی‌تواند اثربخش باشد و تنها یک زن عالم و آشنا به دین است که می‌تواند به عرصه ورود کند.

زن از نگاه اسلام محور و کانون خانواده است که اگر این گوهر عظیم بشری در جایگاه خود باشد، همچون نگینی می‌درخشد و طلبه با شناخت روحیات زن از عواطف و احساسات او برخوردار است و با عمل و رفتار خود نه تنها او را به اسلام و تربیت دینی واقعی خود معطوف کند، بلکه در او نهادینه کند که اگر زن اصالت و هویت خود را حفظ کند، جایگاهی بس عظیم در جامعه دارد و جامعه را از بی‌بندوباری نجات می‌دهد.

همان آزادی اسلامی و حضور در اجتماع، شاید این سؤال شود که این مطلب با خارج‌نشدن زن در خانه منافات دارد؟

جواب: اسلام جلوی زن را نگرفته و او را مقید نکرده که حتماً باید در خانه بماند، بلکه حضور در اجتماع برای رفع نیازمندی‌های ضروری و احقاق حق و حتی مراسم مذهبی به طور کلی را منع نکرده، آنچه که منع شده اختلاط‌ها و آمیزش‌های شهوانگیز زنان با مردان است که مقدمه‌ی ارتباط‌های نامشروع و فتنه‌ها و ... است.^۲

طلبه می‌تواند با بالابردن اطلاعات علمی خود، این‌گونه شبهات را پاسخ دهد.

۱-۲-۳ فصل دوم: نقش طلبه در مبارزه با خرافه پرستی زنان

۱. ابراهیم، امینی، فاطمه زهرا { بانوی نمونه اسلام، قم، انتشارات شفق، چاپ قدس، ۱۳۷۴، ص ۷۰

۲. سیدهاشم، محلاتی، زندگی نامه حضرت فاطمه { و دختران آن حضرت، چاپ هفتم، بیجا، انتشارات فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۱۰۵

امروز با وجود تکنولوژی و پیشرفت‌های بسیاری که در جوامع مختلف بشری به وجود آمده است، در کشور ما هم خرافاتی از جمله سبزه گره‌زدن است که در روز سیزدهم فروردین از جمله رسومی است که اغلب دختران دم‌بخت به آن پایبند هستند و سبزه‌ها را گره می‌زنند و می‌گویند اگر گره باز یا پاره شود حاجتشان روا نمی‌شود.^۱

متأسفانه یکی از آسیب‌هایی که در حوزه زنان و مجالس زنانه‌ای که در سطح کشور وجود دارد، بحث خرافه‌گرایی و ترویج آن در این مجالس است. بانوان طلبه این نکته را باید در نظر داشته باشند که قبل از حضور در این‌گونه جلسات از قبل اطلاعاتی درباره‌ی آداب و رسوم، اعتقادات مردم آن منطقه جمع‌آوری کنند، سپس این اطلاعات را تحلیل کنند.

آنگاه نکات مثبت آن را بیان کنند و نکات منفی را به صورت جدی بیان کنند. آن هم با لحن مناسب (و یا ارجاع به قرآن و سخنان اهل بیت علیهم‌السلام)، چرا که برخی از این خرافات برای مردم به عقیده تبدیل شده و برای آنان مهم است، بنابراین مبارزه با خرافات باید حساب شده باشد.

طلبه با بالابردن سطح علمی خود می‌تواند با بسیاری از عقیده‌هایی که در تقارن با دین است مبارزه کند. بر همین اساس است که علم هم نقشش در جامعه پررنگ‌تر می‌شود و گوهر و یرمیه‌ای بالاتر از آن یافت نمی‌شود. چرا که ریشه‌ی بسیاری از این خرافات جهل و نادانی است که اگر طلبه هم به آن سطح از علم و دانش و بصیرت نرسیده باشد، او هم تحت‌تأثیر قرار می‌گیرد و نمی‌تواند نقش خود را درست ایفا کند.

همان‌گونه حضرت علی علیه‌السلام در برتری دادن علم و دانش می‌فرماید:

۲. سیدمرتضی، طباطبایی، خرافات و واقعیات گوناگون، بی‌جا، انتشارات کوثر قرآن، ۱۳۹۳، ص ۱۰۷.

«ای مردم بدانید که کمال دین در طلب علم است و به کار بستن آن، و راستی که دانش جستن بر شما از طلب مال لازم‌تر است و دانش برای شما نزد اهلش ذخیره است و مأمورید بطلب علم از آن‌ها، بدنبالش بروید و بدانید که مال بسیار دین را فاسد کند، دل‌ها را سخت گرداند و علم بسیار توأم با عمل دین را اصلاح کند.»^۱

۱. الشیخ الثقه الجلیل الاقدم ابی محمد الحسن، ابن شعبه الحرانی از علمای قرن چهاردهم هجری با ترجمه فارسی، تحف العقول، تفصیله العلم، تهران، انتشارات کتابفروشی اسلامیة، ۱۳۸۴ه.ق، ص ۱۹۶.

نتیجه‌گیری

با توجه به برنامه‌ریزی که دشمن در عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و ... برای ایجاد فساد، بغض و دشمنی با ارزش‌ها و فضیلت‌های انسانی انجام می‌دهد، و مهم‌تر از همه کانون خانواده را، یعنی زن را هدف گرفته است. نقش طلبه‌ها و حضور فیزیکی و مؤثرشان در جمع زنان بیش از گذشته احساس می‌شود تا با حضور مؤثر خود در محافل و مجالس، به خصوص محافل بانوان، ریشه بسیاری از نابسامانی‌های موجود در جامعه و خانواده‌ها را زدوده و با تبلیغات سهمگین دشمن مقابله کنند.

۱- طلبه باید با مخاطب‌شناسی و ایجاد انگیزه و آشنایی با مسائل روز و احترام و حلم و بردباری و ... می‌تواند در جامعه نفوذ کند.

۲- طلبه با شناخت روحیات زن و ارتباط مناسب با آن‌ها می‌تواند بر خانواده و بخصوص زنان اثر قابل توجهی داشته باشد.

منابع و مأخذ

* قرآن کریم

- ۱- ابن شعبه الحرانی، الشیخ الثقه الجلیل الاقدم ابی محمد الحسن بن علی الحسین، از علمای قرن چهاردهم هجری با ترجمه فارسی (۱۳۸۴ ه.ق)، تحف العقول، تفصیله العلم، تهران: انتشارات کتابفروشی اسلامیة.
- ۲- امینی، ابراهیم (۱۳۷۴)، فاطمه زهرا علیها السلام بانوی نمونه اسلام، قم: انتشارات شفق، چاپ قدس.
- ۳- برخوردار فرید، شاکر (۱۳۹۱)، آداب الطلاب، چاپ پنجم، تهران: مؤسسه انتشاراتی لاهوت.
- ۴- دهقانی اشکذری، عباس (۱۳۸۶)، روش‌های تبلیغی پیامبر صلی الله علیه و آله، چاپ اول، قم: انتشارات بقیه العتره.
- ۵- داوودی، دکتر محمد، سیره‌ی تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام (تربیت دینی)، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ۱۳۸۰، چاپ هفتم ۱۳۸۹.
- ۶- طباطبایی، سیدمرتضی (۱۳۹۳)، خرافات و واقعیات گوناگون، بی جا، انتشارات کوثر قرآن.
- ۷- عمید، حسن، فرهنگ عمید، نشر فرهنگ اندیشمندان، تهران، چاپ دوم، ۱۳۸۹.
- ۸- مطهری، مرتضی، مسأله حجاب، چاپ هفتاد و ششم، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۷، ص ۹۳.
- ۹- محلاتی، سیدهاشم (۱۳۷۷)، زندگی نامه حضرت فاطمه علیها السلام و دختران آن حضرت، چاپ هفتم، بی جا، انتشارات فرهنگ اسلامی.
- ۱۰- سعادت‌مند، رسول (۱۳۹۰)، اخلاق و تهذیب روحانیت، چاپ چهارم، بی جا، نشر آثار امام خمینی (رحمه الله علیه)
- ۱۱- معین، دکتر محمد، لغت نامه فارسی معین، انتشارات امیرکبیر تهران، چاپ دهم، ۱۳۷۵.
- ۱۲- سایت www.hawzah.net